

Παιδαγωγική Συνάντηση Ενδοσχολικών Συντονιστών & Μεντόρων
ΔΣ 3ης, 9ης, 11ης, 12^{ης} Θέσης ΣΕΠΕ70 Δυτικής Θεσσαλονίκης

Συνεργατικός σχεδιασμός διδασκαλιών

Δρ. Μέλλω Αιμιλία Κέκια

Σύμβουλος Εκπαίδευσης 3^{ης} ΠΕ Δ. Θεσ/νίκης

Θεσσαλονίκη, 08.11.2023

Συνεργατικές διδασκαλίες σχολικού έτους

- ✓ Ο/Η ενδοσχολικός συντονιστής/ρια **σχεδιάζει και οργανώνει τουλάχιστον τρεις διδασκαλίες και δράσεις** με σκοπό την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών & την ανταλλαγή καλών εκπαιδευτικών πρακτικών
- ✓ Ο/Η μέντορας **οργανώνει την πραγματοποίηση τουλάχιστον τριών διδασκαλιών εντός του διδακτικού έτους από:**
 - α) τον μέντορα με παρατηρητή τον καθοδηγούμενο εκπαιδευτικό,
 - β) τον καθοδηγούμενο εκπαιδευτικό με παρατηρητή τον μέντορα & γ) από κοινού

Γιατί συνεργατικός διδακτικός σχεδιασμός;

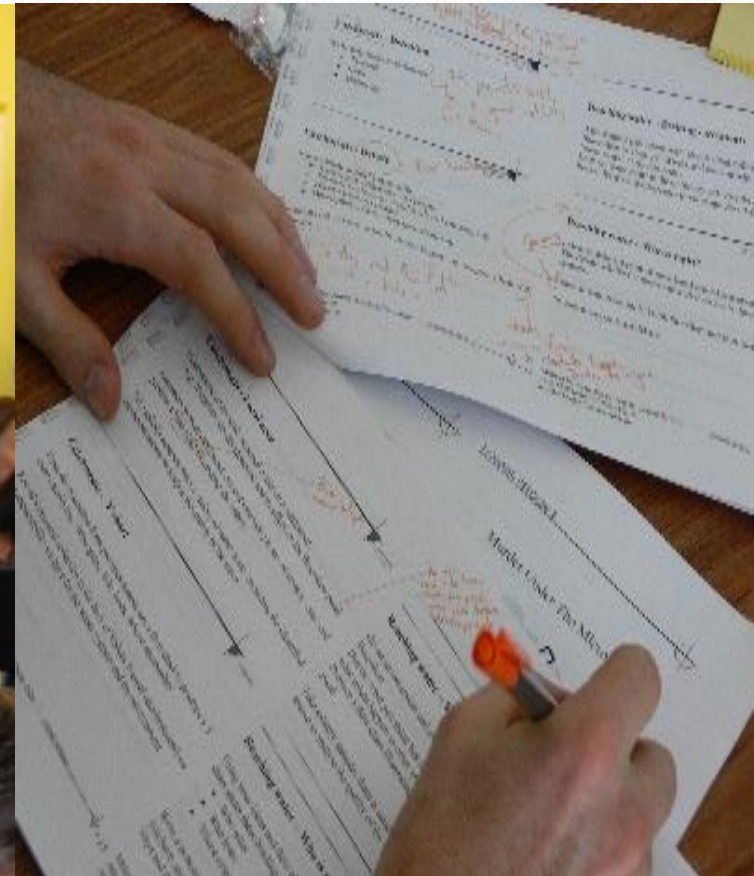
Για να προωθηθεί η *οργανωμένη συνεργασία (και) στον σχεδιασμό διδασκαλιών* μεταξύ όλων των εκπαιδευτικών-μελών ΣΔ κάθε σχολικής κοινότητας

& «να αποκτηθεί πρωτίστως μία πολυεπίπεδη και *συνεργατική κουλτούρα* στα σχολεία» (ΓΓ ΥΠΑΙΘ, 18.11.2022)

η οποία θα λειτουργεί ως ισχυρή πηγή υποστήριξης των εκπαιδευτικών στην παραγωγή ποιοτικού διδακτικού/εκπαιδευτικού έργου στην *επαγγελματική μαθησιακή κοινότητα του ΔΣ τους*

Προτάσεις

συνεργατικού διδακτικού σχεδιασμού

<http://neamathisi.com/learning-by-design/the-new-school>

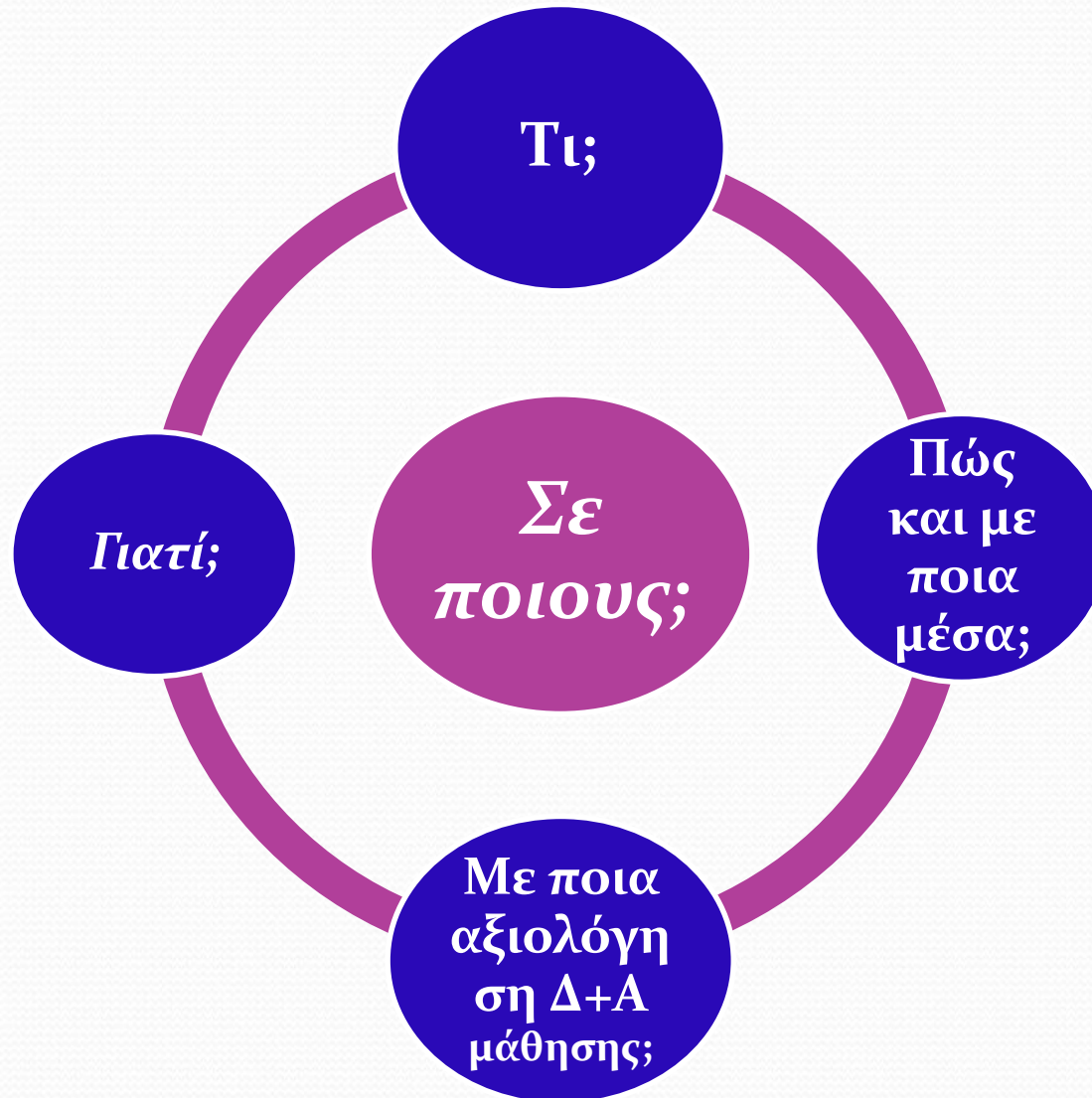
I.Εισαγωγικά: Οργάνωση των συναντήσεων συνεργασίας

- **Πρόσκληση**, δια ζώσης ή/και εξ αποστάσεως, των μελών κάθε ομάδας στις συναντήσεις-Υπενθύμιση όπου/σε όσους χρειάζεται. Η αρχική συνάντηση πολύ σημαντική:
- **Διαμόρφωση συμβολαίου** συν-εργασίας μεταξύ όλων των μελών και διαμοιρασμός (κοινό σημείο αναφοράς της ομάδας καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών-αυτοδέσμευση)
- **Συναπόφαση για ημέρα και ώρα μηνιαίων συναντήσεων σχολικού έτους** (πχ, κυλιόμενη ημέρα-διαφορετική ανά μήνα, ίδια ή διαφορετική ώρα/διάρκεια συνάντησης κλπ).
Συνδιαμόρφωση ετήσιου (ή 3μηνιαίου) προγράμματος συναντήσεων, ανοικτού σε τροποποιήσεις και αλλαγές-Η χρήση συνεργατικού φύλλου εργασίας google βοηθητική
- **Προετοιμασία-Συνδιαμόρφωση θεμάτων προς συζήτηση** κάθε συνάντησης, κατόπιν διατύπωσης προτάσεων από όλους/ες πριν από την πραγματοποίησή της σχετικά με τον **προγραμματισμό της ύλης, τον σχεδιασμό των διδασκαλιών, την εισαγωγή καινοτόμων εργαλείων, την αξιολόγηση μαθητών & τις συνεργασίες με γονείς ή/και φορείς.**
Η agenda μήνα/3μήνου/έτους ανοικτή σε τροποποιήσεις και αλλαγές, αναλόγως των θεμάτων που ανακύπτουν στη σχολική καθημερινότητα και των αναγκών των μελών – Συνεργατικό e-φύλλο εργασίας google βοηθητικό
- **Υλοποίηση των συναντήσεων με τήρηση** του παραπάνω -τοπικά-συμφωνηθέντος πλαισίου

II. Οργάνωση του σχεδιασμού των διδασκαλιών

Βραχυπρόθεσμος διδακτικός σχεδιασμός: Προβληματική σχεδιασμού ωριαίας διδασκαλίας

5 κεντρικά ερωτήματα

- Σε **ποιους/ες μαθητές/ριες** απευθύνομαι; (ποια είναι τα επίπεδά τους, οι ανάγκες/τα ενδιαφέροντά τους, τα στυλ μάθησής τους)
- **Γιατί** θα διδάξω; (προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα)
- **Τι** θα διδάξω; (περιεχόμενο)
- **Πώς** θα το διδάξω; (προσέγγιση, μέθοδος, στρατηγικές)
Ποια υλικά και μέσα θα χρησιμοποιήσω; (διδασκτικοί/μαθησιακοί πόροι, μέσα εκπαιδευτικής τεχνολογίας) και ποια μορφή οργάνωσης της τάξης θα επιλέξω (ομαδοκεντρική, μετωπική κλπ);
- Πώς **θα αξιολογήσω** τη μαθησιακή διαδικασία & το αποτέλεσμα; (μορφές/μέσα αξιολόγησης διαδικασιών μάθησης, μαθητικών συμπεριφορών, διδακτικών ενεργειών/πρακτικών κλπ)

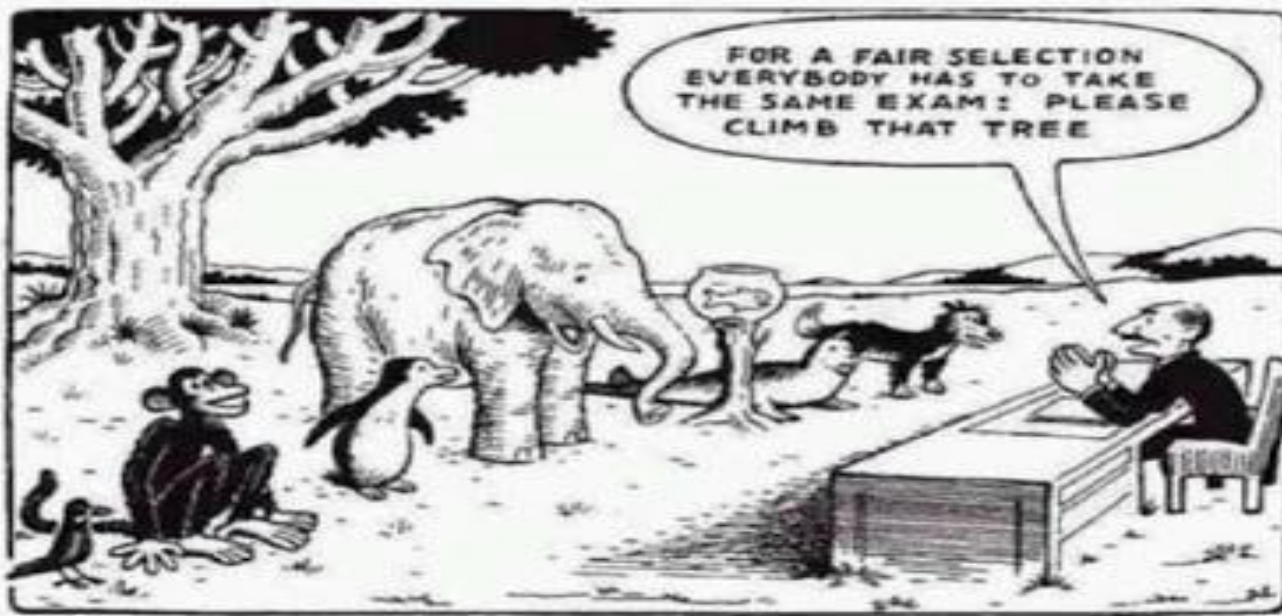
Η αφετηρία του διδακτικού σχεδιασμού

- **Ποιοι/ες διαφορετικοί/ές μαθητές/μαθήτριες**

αποτελούν την τάξη στην οποία θα διδάξω;

Ποια είναι τα επίπεδά τους, οι ανάγκες/τα ενδιαφέροντά τους, τα στυλ μάθησής τους...

«Σκαρφλώστε στο δέντρο!»

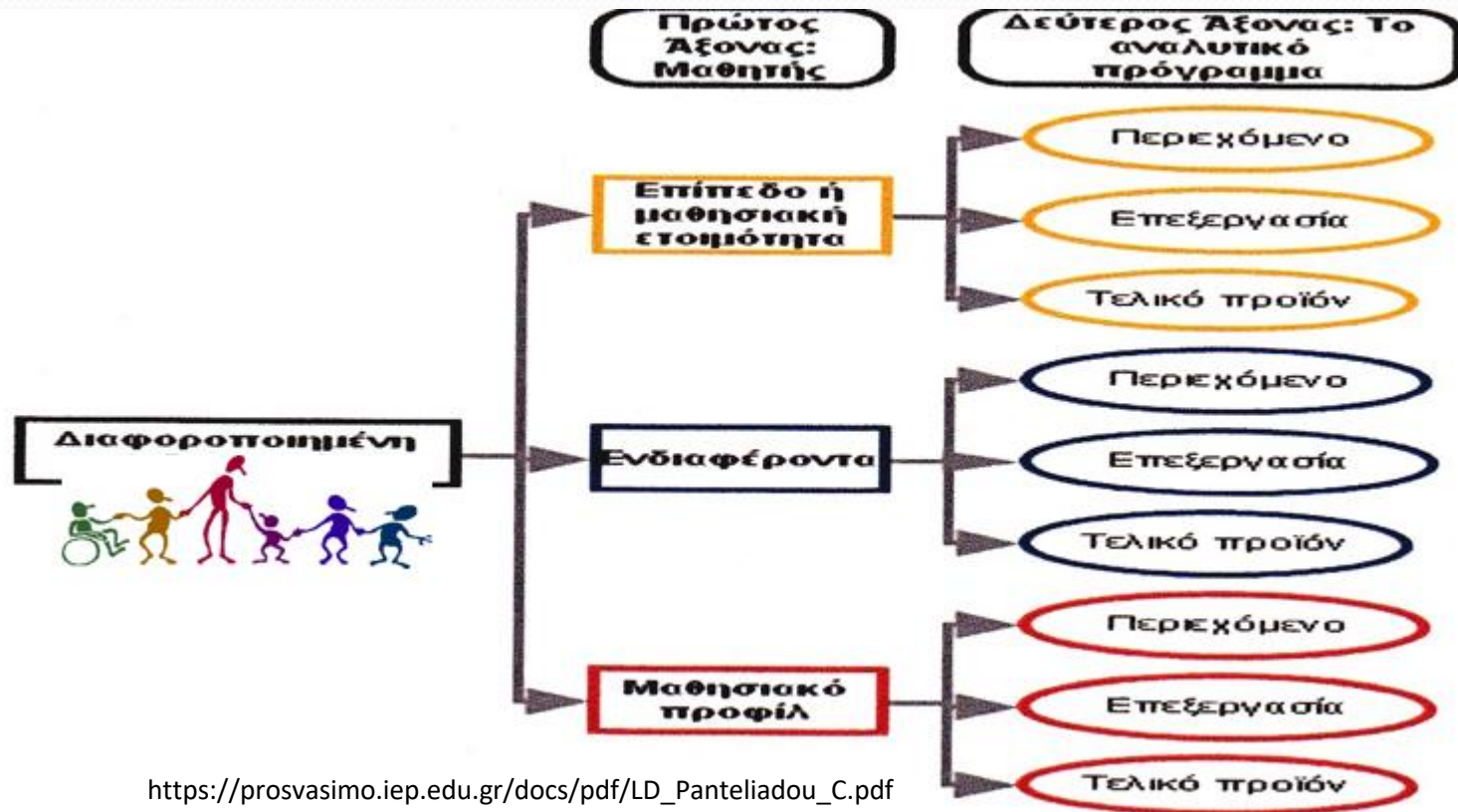
Our Education System

"Everybody is a genius. But if you judge a fish by its ability to climb a tree, it will live its whole life believing that it is stupid."

- Albert Einstein

Η συνέπεια της μαθητικής/σχολικής ετερογένειας:

Διαφοροποιημένη μάθηση και διδασκαλία

Πολλαπλές νοημοσύνες

Οι τύποι νοημοσύνης κατά Γκάρντνερ

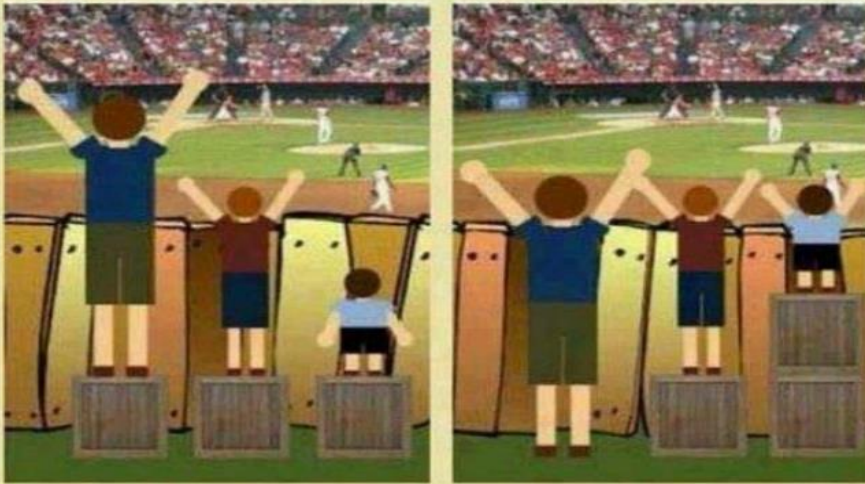

1. Γλωσσική – λεκτική (verbal – linguistic intelligence, language/word smart)
2. Λογική – μαθηματική (logical mathematical intelligence, number/reasoning/logic smart)
3. Οπτική – χωρική (visual – spatial intelligence, picture/space smart)
4. Ενδοπροσωπική (intra-personal intelligence, self smart)
5. Διαπροσωπική (inter-personal intelligence, people smart)
6. Μουσική (musical – rhythmic- harmonic intelligence, music smart)
7. Σωματική – κιναισθητική (bodily - kinesthetic intelligence, body smart)
8. Φυσιονγνωστική – νατουραλιστική (naturalistic intelligence, nature smart)
9. Υπαρξιακή – φιλοσοφική (existential intelligence)

<http://users.sch.gr/achrono/wordpress/wp-content/uploads/2016/02/MultipleIntelligence.pdf>

Ισότητα = διαφοροποίηση

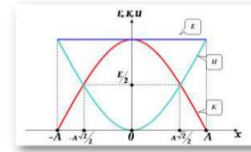
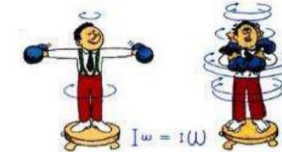
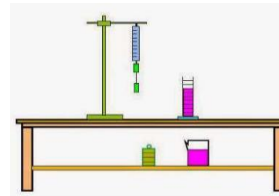
Equality doesn't mean Justice

This is Equality

This is Justice

- Γκάρντνερ: «Για παράδειγμα, μια αρχή της φυσικής μπορεί να διδαχθεί στα παιδιά με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους, ανάλογα με τις ανάγκες τους. Μέσα από τα μαθηματικά, τη λογική, τη γλώσσα, ένα διάγραμμα στον χώρο, μια άσκηση του σώματος. Έτσι θα γίνει κατανοητή».

1^ο ερώτημα

- **Γιατί** θα διδάξω;

Ποια τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα από όλους τους διαφορετικούς μαθητές μου;

ΟΙ 4 ΠΥΛΩΝΕΣ

ΜΑΘΑΙΝΩ
ΠΩΣ
ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΩ

ΜΑΘΑΙΝΩ
ΝΑ ΠΡΑΤΤΩ

ΜΑΘΑΙΝΩ
ΝΑ ΣΥΝΥΠΑΡΧΩ

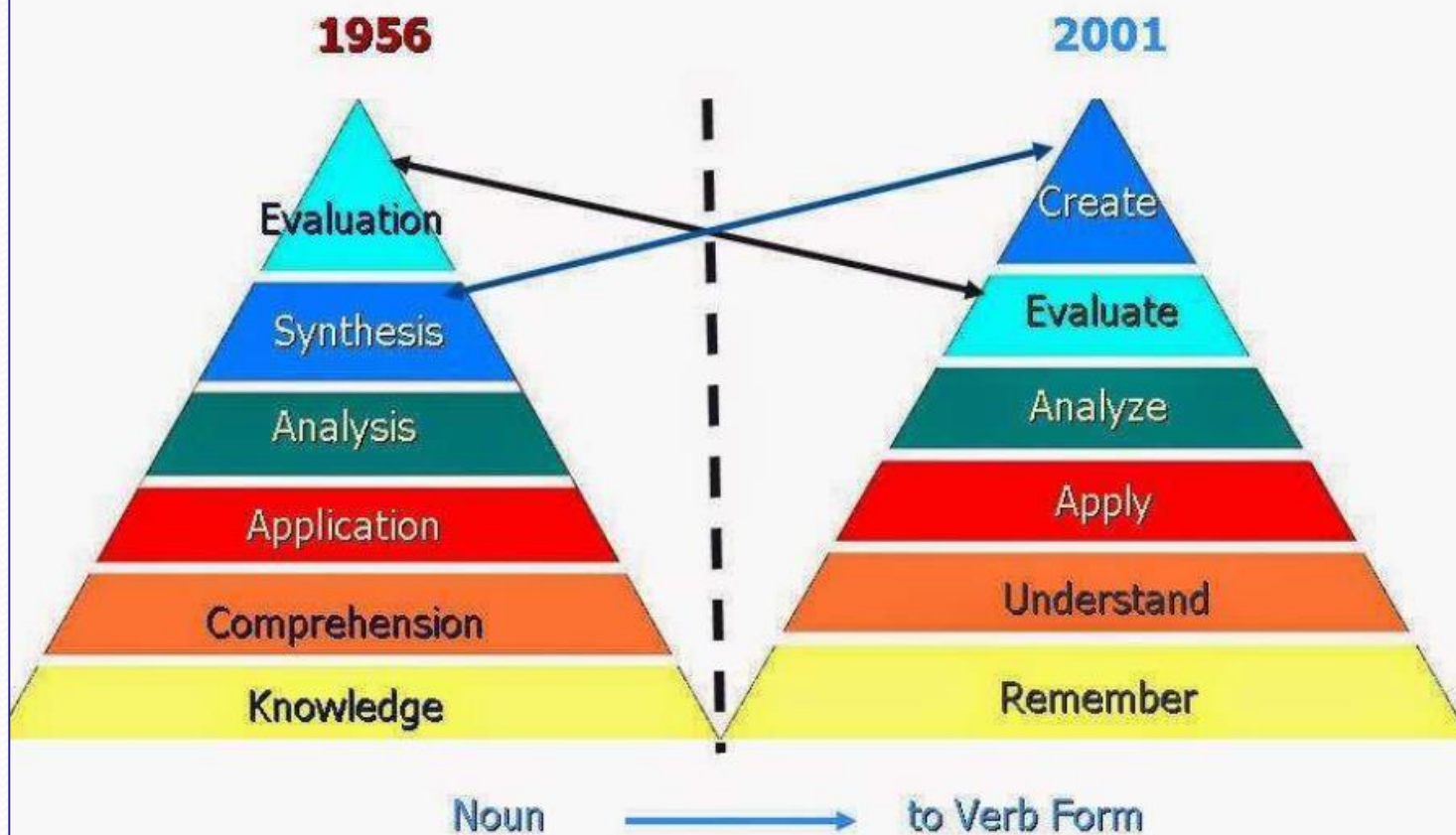
ΜΑΘΑΙΝΩ ΝΑ ΖΩ

Οι βασικοί οριζόντιοι προσανατολισμοί της συγγραφής του συνόλου των ΠΣ, είναι να υποστηρίξουν τους/τις μαθητές/ριες προκειμένου να:

- αποκτήσουν δεξιότητες αναστοχαζόμενων ανθρώπων που μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν, πώς να ερευνούν και πώς να γίνονται δημιουργικοί και αποτελεσματικοί,
- καλλιεργήσουν δεξιότητες με τις οποίες θα αξιοποιούν τις γνώσεις τους και θα παράγουν νέα γνώση,
- λαμβάνουν αποφάσεις που βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα,
- αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να λειτουργούν αυτόνομα στη σχολική τάξη και στη ζωή τους,
- αποκτήσουν αυτοεκτίμηση, αυτοπεποίθηση, ενσυναίσθηση και ανθεκτικότητα, ώστε να είναι ικανοί να συνδέονται και να επικοινωνούν με τους άλλους,
- αναγνωρίσουν αξίες και να συνειδητοποιήσουν αρχές, ώστε να αποκτήσουν συνείδηση ευθύνης και να προετοιμαστούν ως ενεργοί πολίτες,
- συμμετέχουν σε δρώμενα και πρακτικές που παραπέμπουν στην ανάγκη ενεργοποίησης όλων για την αντιμετώπιση των μεγάλων προκλήσεων της εποχής που απασχολούν τις σύγχρονες κοινωνίες (κατασπατάληση φυσικών πόρων, μόλυνση, προσφυγιά, επιδημίες κ.ά).

Changes to Bloom's

Σύνδεση με Γνώσεις-Δεξιότητες-Στάσεις μαθητών/μαθητριών

Οι κύκλοι δεξιοτήτων των 'Εργαστηρίων Δεξιοτήτων' σε όλα τα μαθήματα του ΔΣ

A) Δεξιότητες 21^{ου} αιώνα (4cs)

A1. Δεξιότητες μάθησης 21^{ου} αιώνα (4cs) (Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα)

A2. Ψηφιακή μάθηση 21^{ου} αιώνα (4cs σε ψηφιακό περιβάλλον) (Ψηφιακή επικοινωνία, Ψηφιακή συνεργασία, Ψηφιακή δημιουργικότητα, Ψηφιακή κριτική σκέψη, Συνδυαστικές δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας, επικοινωνίας και συνεργασίας)

A3. Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας

B) Δεξιότητες ζωής

B1. Δεξιότητες της κοινωνικής ζωής (Αυτομέριμα, Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Πολιτειότητα, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα, Υπευθυνότητα)

B2. Δεξιότητες της ψηφιακής ιθαγένειας (Ευχέρεια στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, Ψηφιακή πολιτειότητα, Ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο, Προστασία από εξαρτητικές συμπεριφορές στις τεχνολογίες, ανθεκτικότητα)

B3. Δεξιότητες διαμεσολάβησης και κοινωνικής ενσυναίσθησης (Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Διαμεσολάβηση, Επίλυση συγκρούσεων, Πολιτειότητα)

B4. Δεξιότητες επιχειρηματικότητας (Πρωτοβουλία, Οργανωτική ικανότητα, Προγραμματισμός, Παραγωγικότητα, Αποτελεσματικότητα)

Γ) Δεξιότητες της τεχνολογίας, της μηχανικής και της επιστήμης

Γ1. Δεξιότητες της τεχνολογίας (Δεξιότητες δημιουργίας και διαμοιρασμού ψηφιακών δημιουργημάτων, Δεξιότητες ανάλυσης και παραγωγής περιεχομένου σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα, Δεξιότητες διεπιστημονικής και διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών)

Γ2. Δεξιότητες διαχείρισης των Μέσων (Πληροφορικός γραμματισμός, Ψηφιακός γραμματισμός, Τεχνολογικός γραμματισμός, Γραμματισμός στα μέσα, Ασφάλεια στο διαδίκτυο)

Γ3. Ρομποτική (Δεξιότητες μοντελισμού και προσομοίωσης, Επιστημονική/ υπολογιστική σκέψη)

Δ) Δεξιότητες του νου

Δ1. Στρατηγική Σκέψη (Οργανωσιακή σκέψη, Μελέτη περιπτώσεων και Επίλυση προβλημάτων)

Δ2. Πλάγια σκέψη (Δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη), Κατασκευές, παιχνίδια, εφαρμογές

Δ3. Ρουτίνες σκέψης και αναστοχασμός

Δ4. Κατασκευές, παιχνίδια, εφαρμογές

Δ5. Δεξιότητες υπολογιστικής σκέψης (Επιστημονική/ υπολογιστική σκέψη διαμεσολάβηση)

Ένα παράδειγμα ορισμού προσδοκώμενων αποτελεσμάτων μάθησης: Νέο ΠΣ Γλώσσας 2022

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ								
Θεματικά Πεδία	Θεματικές Ενότητες	Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα						
		Α΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	Γ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	Δ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	Ε΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	Στ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	
		Οι μαθητές/-τριες να είναι σε θέση:	Οι μαθητές/-τριες να είναι σε θέση:	Οι μαθητές/-τριες να είναι σε θέση:	Οι μαθητές/-τριες να είναι σε θέση:	Οι μαθητές/-τριες να είναι σε θέση:	Οι μαθητές/-τριες να είναι σε θέση:	
ΘΠ 2: Κειμενικοί τύποι - Πολυτροπικότητα	2.1 Περιγραφικά	<ul style="list-style-type: none"> • Να συντάσσουν απλές προτάσεις ως περιγραφή αντικειμένου, ζώου ή προσώπου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να συντάσσουν απλές περιγραφές για οικεία αντικείμενα, πρόσωπα, χώρους με αναφορά σε συναισθήματα/σκέψεις/εντυπώσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν τα γλωσσικά μέσα μιας περιγραφής, όπως ρήματα συνδετικά, αισθήσεως, επίθετα, επιρρήματα. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να συσχετίζουν πολυτροπικά στοιχεία και λεκτικές πληροφορίες σε περιγραφικά κείμενα. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να παράγουν αφηγηματικές ιστορίες με περιεχόμενο μυθολογικό ή ιστορικό εντάσσοντας και περιγραφικά στοιχεία. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να παράγουν σε ομαδική γραφή (π.χ. πρότζεκτ) περιγραφικά κείμενα για μη οικεία πρόσωπα και χώρους (π.χ. ιστορικά μνημεία). 	
	2.2 Αφηγηματικά	<ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζουν τα δομικά μέρη των αφηγήσεων (αρχή - μέση - τέλος). 	<ul style="list-style-type: none"> • Να δημιουργούν, ατομικά και ομαδικά, αφηγηματικά κείμενα υιοθετώντας τα δομικά στοιχεία. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να εστιάζουν στα γλωσσικά μέσα μιας αφήγησης, όπως ρήματα δράσης, παροντικοί και παρελθοντικοί χρόνοι. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να δημιουργούν αφηγηματικές ιστορίες με δομή ενεργοποιώντας τη φαντασία τους. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να παράγουν σύντομα ή αναλυτικά εξηγητικά κείμενα που σχετίζονται με τα γνωστικά αντικείμενα της τάξης τους. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να αλλάζουν την εστίαση ή τη θέαση ενός συμβάντος ή βιώματος κατά την αναδιήγηση ενός αφηγηματικού κειμένου. 	
	2.3 Εξηγητικά (επιστημονικά)	<ul style="list-style-type: none"> • Να συνδέουν ένα κείμενο με μια εικόνα στο πλαίσιο ενός γεγονότος/κατάστασης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να εικονογραφούν τα αφηγηματικά και περιγραφικά κείμενα που συντάσσουν. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν τα βασικά δομικά χαρακτηριστικά ενός κειμένου οδηγίων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να εφαρμόζουν τα δομικά χαρακτηριστικά σε σύνταξη οδηγίων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να αξιοποιούν στοχευμένα τη γραμματική της επιχειρηματολογίας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να αλληλοσυμπληρώνουν τα ελλείποντα στοιχεία των κειμένων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν στα εξηγητικά κείμενα τη διαδοχή γεγονότων, τα στάδια φαινομένων και την αλληλουχία εννοιών.
	2.4 Οδηγιών							
	2.5 Επιχειρηματολογικά							
	2.6 Πολυτροπικότητα							
ΘΠ 2: Κειμενικοί τύποι - Πολυτροπικότητα						δεξιότητες οπτικού γραμματισμού διαβάζοντας κριτικά εικόνες.	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν σε κείμενα επιχειρηματολογίας διαφορετικά μέσα πειθούς. • Να 	

2^ο ερώτημα

- **Τι** θα διδάξω;

Ποιο το περιεχόμενο της διδασκαλίας

στη συγκεκριμένη τάξη

στο συγκεκριμένο αντικείμενο

στη συγκεκριμένη χρονική φάση;

ΠΣ & Έντυπο/ψηφιακό διδακτικό υλικό: ορισμός περ/νου

Φωτόδεντρο
ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ
ΣΧΟΛΙΚΑ
ΒΙΒΛΙΑ
ebooks.edu.gr

ΟΛΟ ΤΟ ΥΛΙΚΟ

ΥΛΙΚΟ ΑΝΑ ΤΑΞΗ

ΥΛΙΚΟ ΑΝΑ ΜΑΘΗΜΑ

ΓΛΩΣΣΑ
(Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ)

Επικοινωνία

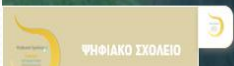

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ: Σχετικά με τα μαθησιακά αντικείμενα τεχνολογίας Flash του Αποθετηρίου Φωτόδεντρο

ΜΕΤΑΒΕΙΤΕ ΣΤΟ
ΠΡΗΓΜΕΝΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

Γράψτε μία ή περισσότερες λέξεις κλειδιά

Αναζήτηση

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΚΑ
ΒΙΒΛΙΑ

ΦΩΤΟΔΕΝΤΡΟ
εθνικός συσσωρευτής
εκπαιδευτικού
περιεχομένου

e-me
ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ

ΓΛΩΣΣΑ
Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

περιγραφή και στόχοι

βιβλία μαθητή
μη εμπλουτισμένα html

διαδραστικό βιβλίο μαθητή
εμπλουτισμένα html/pdf

βιβλία για αμβλώπες

διδασκτικό πακέτο
βιβλία pdf

βιβλία μαθητή

ΦΟΡΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Πληκτρολογήστε εδώ για αναζήτηση

13°C Γενικά αίθριος 6:44 μμ 13/11/2021

Ποικίλα συνοδευτικά μαθησιακά αντικείμενα & μεταδεδομένα: Προσαρμογή-Ευέλικτη χρήση και διαφοροποίηση περιεχομένου

ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
"ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ"

Φωτόδεντρο
ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ
ΣΧΟΛΙΚΑ
ΒΙΒΛΙΑ
ebooks.edu.gr

ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΑ
ΑΝΟΙΧΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
Φωτόδεντρο

μαθησιακά
αντικείμενα

εκπαιδευτικά
βίντεο

εκπαιδευτικό
λογισμικό

υλικό
χρηστών

εκπαιδευτικά
σενάρια

ανοιχτές
εκπαιδευτικές
πρακτικές

μαθητικές
δημιουργίες

ΦΩΤΟΔΕΝΤΡΟ
ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΥΣΣΩΡΕΥΤΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΣΣΩΡΕΥΤΕΣ

πολιτισμικό
υλικό

μικρότοποι
του Φωτόδεντρου

ΆΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

online παρατηρητήριο

σφραγίδες ποιότητας

υπηρεσία συσσώρευσης

Φωτόδεντρο SaaS

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ

ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

3^ο ερώτημα

- **Πώς** θα διδάξω;

*Ποια η διδακτική πλαισίωση/ο σχεδιασμός της μάθησης
στο συγκεκριμένη μαθησιακή κοινότητα/τάξη;*

1. Η διδακτική πλαισίωση στα Νέα ΠΣ Δημοτικού 2022

Διδακτική πλαισίωση Επιθυμητοί διδακτικοί προσανατολισμοί στα νέα ΠΣ

Ζητούμενο των νέων ΠΣ είναι να δοθούν ερεθίσματα, κατευθύνσεις και αρχές, κίνητρα και μεθοδολογικά εργαλεία για την επίτευξη της αποτελεσματικής διδασκαλίας μέσω της δημιουργίας δυναμικών κοινοτήτων μάθησης.

Με την κατανόηση της φυσιογνωμίας κάθε γνωστικού αντικείμενου και τον προβληματισμό σχετικά με το πώς μαθαίνουν οι μαθητές/τριες και ποια είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους κάθε φορά, επιδιώκεται οι εκπαιδευτικοί να:

- δημιουργούν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον μάθησης, ενθαρρύνοντας την ενεργό εμπλοκή μαθητών/τριών σε ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες,
- εστιάζουν στην οικειοποίηση βασικών γνώσεων με τη βοήθεια των οποίων αναπτύσσονται γνωστικές, μεταγνωστικές και άλλες δεξιότητες και ικανότητες, αξιοποιώντας τις αρχές της παιδαγωγικής ψυχολογίας και τη φυσιογνωμία των γνωστικών αντικείμενων,
- επιδιώκουν τη διασύνδεση και ενσωμάτωση της νέας γνώσης με τις προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών/τριών μέσω πολλαπλών προσεγγίσεων ανάλογα με τις ανάγκες, τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντά τους,
- υιοθετούν στρατηγικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας, βιωματικής μάθησης και αξιοποιούν εναλλακτικές πρακτικές, ποικίλα διδακτικά εργαλεία και δημιουργικές δραστηριότητες,
- χρησιμοποιούν κατάλληλα τις νέες τεχνολογίες στην καθημερινή διδακτική τους πρακτική, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα της ηλεκτρονικής μάθησης και τα διαθέσιμα ψηφιακά εργαλεία,
- ενθαρρύνουν τον κριτικό στοχασμό επί γνωστικών διαδικασιών και πρακτικών.

<http://iep.edu.gr/el/nea-programmata-spoudon-arxiki-selida>

2. Οδηγίες διδασκαλίας μαθημάτων Σεπτεμβρίου 2023

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Π/ΘΜΙΑΣ, Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
Π.Ε.

Μαρούσι, 04/09/2023

Αρ. Πρωτοκόλλου: Φ.20/96357/Δ1

ΘΕΜΑ: «Οδηγίες διδασκαλίας των μαθημάτων του Δημοτικού Σχολείου για το σχολικό έτος 2023-2024»
Σχετ.: Η υπ' αριθμ. 73897/Γ1/04-07-2023 (627/Υ.Ο.Δ.Δ./04-07-2023), Απόφαση του Πρωθυπουργού & Υπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων & Αθλητισμού.

Μετά από σχετική εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Πράξη 53/25-08-2023 του Δ.Σ.) σας αποστέλλουμε οδηγίες διδασκαλίας των μαθημάτων του Δημοτικού σχολείου για το σχολικό έτος 2023-2024 ως εξής:

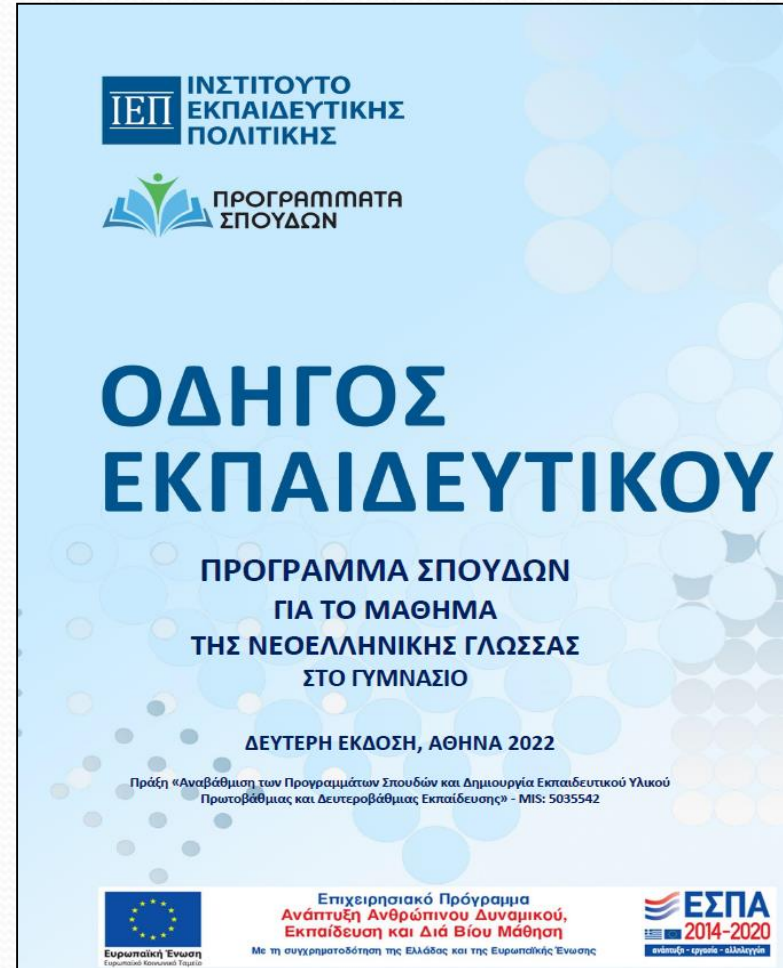
- Οδηγίες διδασκαλίας για τη Γλώσσα, τα Μαθηματικά, τα Φυσικά, τη Γεωγραφία, τη Μελέτη Περιβάλλοντος, την Ιστορία, τα Θρησκευτικά, την Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή και τη Φυσική Αγωγή, **(Παράρτημα 1)**.
- Οδηγίες διδασκαλίας για τις Τ.Π.Ε. **(Παράρτημα 2)**.
- Οδηγίες διδασκαλίας για την Αισθητική Αγωγή, **(Παράρτημα 3)**.
- Οδηγίες διδασκαλίας για τις Ξένες Γλώσσες, **(Παράρτημα 4)**.
- Πίνακας για τη μη αξιοποίηση ιστοσελίδων από τα διδακτικά εγχειρίδια **(Παράρτημα 5)**.

Συνημμένα: 5 ηλεκτρονικά αρχεία

ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ
Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Π.Ε.,
Δ.Ε. & Ε.Α.Ε

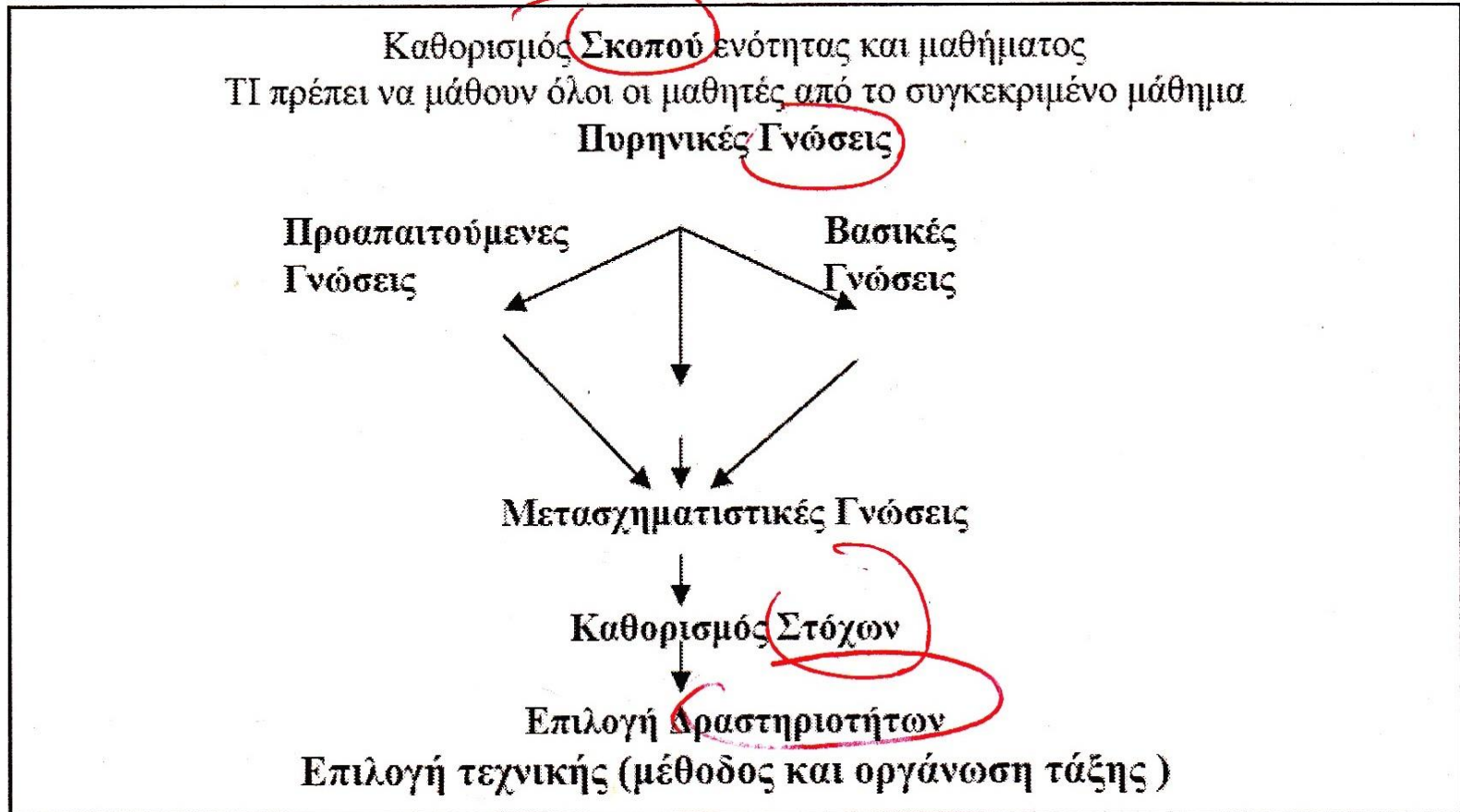
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ

3. Βιβλία δασκάλου – Νέοι Οδηγοί Εκπαιδευτικού 2022

<https://iep.edu.gr/el/nea-ps-provoli>

4. Οδηγός σχεδιασμού διαφοροποιημένης διδασκαλίας

Σχεδιάγραμμα 3 : Προετοιμασία διαφοροποίησης διδασκαλίας Κουτσελίνη Μ. (2006). Διαφοροποίηση διδασκαλίας- Μάθηση σε τάξεις μικτής ικανότητας: Φιλοσοφία και έννοια, προσεγγίσεις και εφαρμογές. Τόμος Α'. Σειρά: Αναλυτικά Προγράμματα και Διδασκαλίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Αναλυτικότερα

τα βήματα διαφοροποιημένου μεθοδολογικού σχεδιασμού:

1^α. Εστίαση στις κυρίαρχες διδακτικές προσεγγίσεις/μεθόδους βάσει μοντέλου μάθησης (κοινωνικού) εποικοδομισμού

Μαθητοκεντρική
διδασκαλία

Ενεργή εμπλοκή στη
μαθησιακή
διαδικασία

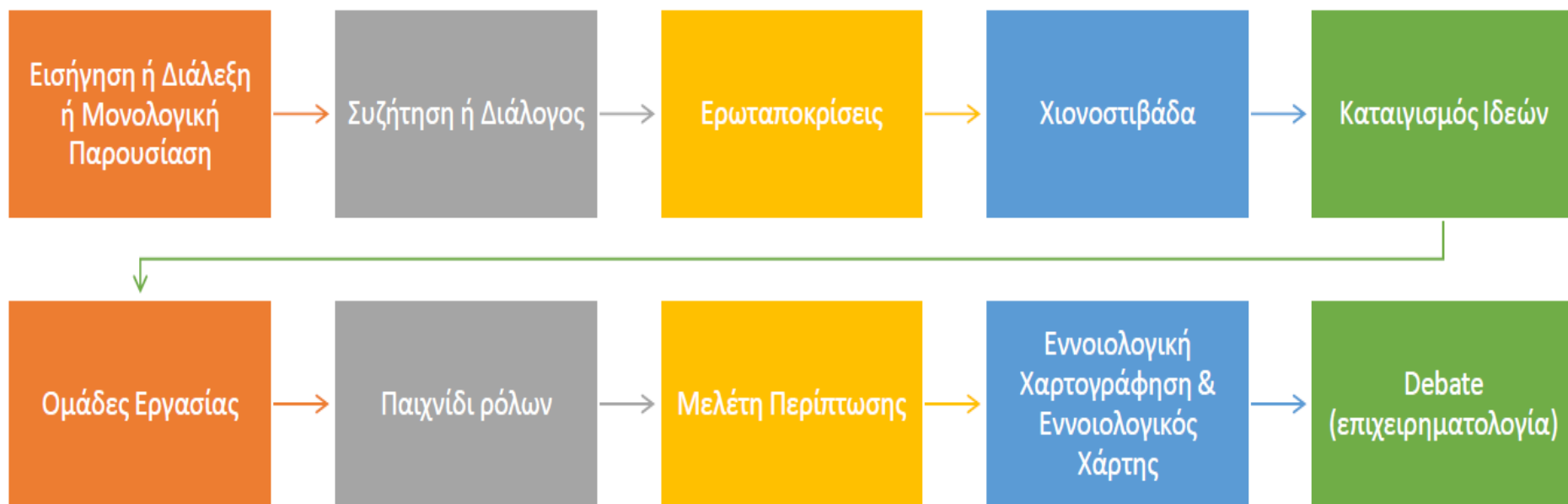
Ανάπτυξη ατομικών
στρατηγικών

Διαφοροποιημένη
διδασκαλία

Ομαδοσυνεργατική
μάθηση

<https://iep.edu.gr/el/diaxysi>

1^β. Επιλογή επιμέρους διδακτικών στρατηγικών

<https://iep.edu.gr/el/diaxysi>

2α. Επιλογή ακολουθίας σταδίων & δραστηριοτήτων

1. Στάδιο προσανατολισμού

- 1^α. Διέγερση ενδιαφέροντος και προσέλκυση προσοχής
- 1β. Πληροφόρηση για τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα
- 1γ. Έλεγχος για την ύπαρξη γνωστικών προαπαιτούμενων & ανάκλησή τους

2. Στάδιο επεξεργασίας-εφαρμογής-αξιοποίησης νέας γνώσης

- 2^α. Παρουσίαση της νέας γνώσης
- 2β. Επιβεβαίωση της μάθησης, εμπέδωση και αξιοποίηση της νέας γνώσης
- 2γ. Ενίσχυση συγκράτησης νέας γνώσης

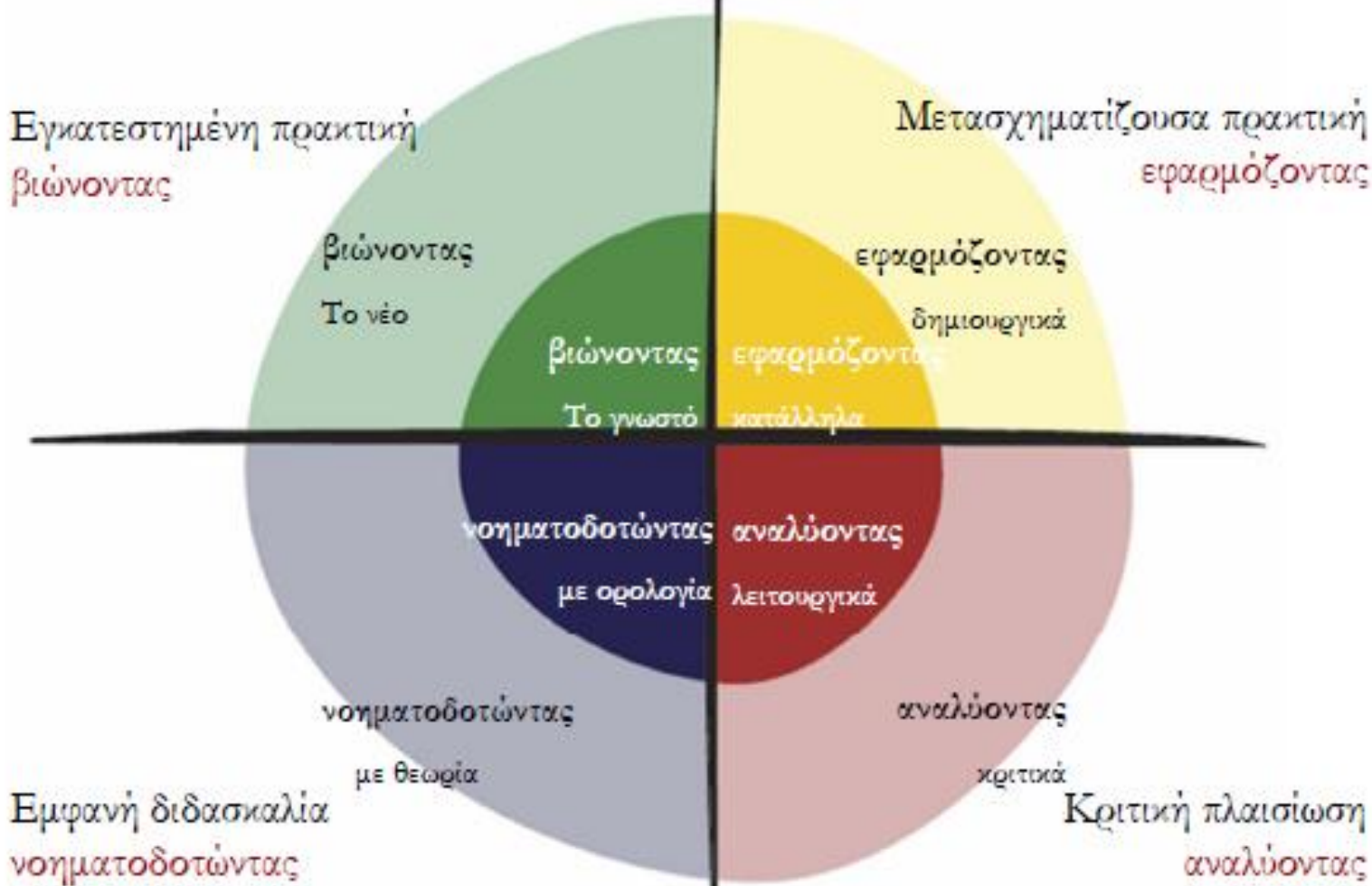

3. Στάδιο αξιολόγησης/αναστοχασμού

- 3^α. Αποτίμηση της εξέλιξης και αποτελεσματικότητας των διαδικασιών
- 3β Αποτίμηση της μάθησης των μαθητών/ριών

2β. Εναλλακτική επιλογή ακολουθίας σταδίων & δρ/ων

Οι 'διαδικασίες γνώσης'

2β. Είδη δραστηριοτήτων (I)

Η βιωματική μάθηση ...

- η γνωστή – οι μαθητές αναστοχάζονται τις εμπειρίες, τα ενδιαφέροντά τους και τις απόψεις τους.
- η νέα – οι μαθητές παρατηρούν ή συμμετέχουν σε άγνωστες μαθησιακές καταστάσεις και εμβαπτίζονται σε νέες καταστάσεις ή περιεχόμενο.

Η εννοιολόγηση ...

- με ορολογία – οι μαθητές ομαδοποιούν πράγματα σε κατηγορίες, εφαρμόζουν κριτήρια κατηγοριοποίησης των όρων και τους ορίζουν.
- με θεωρία – οι μαθητές κάνουν γενικεύσεις χρησιμοποιώντας τις έννοιες, και συνδέουν τους όρους σε εννοιολογικούς χάρτες ή θεωρίες.

Η ανάλυση ...

- με λειτουργικό τρόπο – οι μαθητές αναλύουν λογικές συνδέσεις, σχέσεις αιτίου-αποτελέσματος, δομές και λειτουργίες.
- με κριτικό τρόπο – οι μαθητές αξιολογούν τις δικές τους απόψεις, ενδιαφέροντα και κίνητρα, καθώς και των άλλων ανθρώπων.

Η εφαρμογή ...

- με κατάλληλο τρόπο – οι μαθητές εφαρμόζουν τη νέα μάθηση σε πραγματικές καθημερινές καταστάσεις και δοκιμάζουν την εγκυρότητά των καταστάσεων αυτών.
- με δημιουργικό τρόπο – οι μαθητές κάνουν μια παρέμβαση στον κόσμο που ζουν, η οποία είναι καινοτόμα και δημιουργική ή μεταφέρουν αυτό που έμαθαν σε διαφορετικά περιβάλλοντα/καταστάσεις.

2β. Είδη δραστηριοτήτων (II)

- «Οι δραστηριότητες που θα σχεδιαστούν πρέπει να καλύπτουν και τους τέσσερις τρόπους απόκτησης γνώσης. Πρέπει, δηλαδή, να δίνουν την ευκαιρία στους μαθητές/μαθήτριες:
- **να εμπλαισιώσουν τη μάθηση με αυτό που ήδη ξέρουν**, δηλαδή να επωφεληθούν από αυτό που ξέρουν **(να βιώσουν το γνωστό)**,
- **να αποκτήσουν εννοιολογική κατανόηση** μαθαίνοντας τους ορισμούς και το νόημα των εννοιών, αλλά και τον τρόπο που έννοιες συνδέονται μεταξύ τους,
- **να αναλύσουν λειτουργικά και κριτικά**. **Λειτουργικά** σημαίνει ότι πρέπει να αντιληφθούν τον σκοπό, τον ρόλο, τη λειτουργία κάποιου πράγματος και **κριτικά** σημαίνει ότι πρέπει να σταθούν κριτικά απέναντι σε αυτό.
- **να εφαρμόσουν αυτό που έμαθαν** σε απλές περιπτώσεις, αλλά και σε πιο σύνθετες καταστάσεις.»

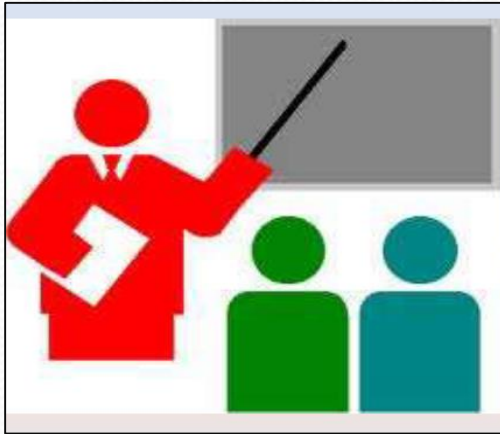
3. Επιλογή διδακτικών υλικών και μέσων

➤ Έντυπες ή/και ψηφιακές πηγές, φύλλα εργασίας ομάδων/ατόμων, χειραπτικά υλικά, ΤΠΕ/λογισμικά κοκ

➤ Διαθέσιμα μέσα εποπτείας/εκπαιδευτικής τεχνολογίας τάξης/σχολείου

--Ποικιλία, διαβάθμιση, ευελιξία, εναλλαγή--

4. Επιλογή κοινωνικής μορφής οργάνωσης τάξης

Differentiating Teaching and Instruction: What, How, Why

4^ο ερώτημα

- Πώς θα αξιολογήσω

τη μαθησιακή διαδικασία και τα αποτελέσματά της από την αρχή έως το τέλος της διδασκαλίας;

Αρχική (ή διαγνωστική):

-Εκτίμηση του μαθησιακού επιπέδου του συνόλου των μαθητών/τριών της τάξης σε βασικές δεξιότητες

-Εντοπισμός μαθητών/τριών με ιδιαίτερες δυσκολίες ή δυνατότητες σε σχέση με την ηλικία τους

-Εκτίμηση του βαθμού αφομοίωσης περιεχομένου του μαθήματος που θεωρείται κατακτημένο από τα προηγούμενα έτη

✦ Το αποτέλεσμα αφορά αποκλειστικά τον εκπαιδευτικό και τη σχολική μονάδα, ΔΕΝ κατηγοριοποιεί τους μαθητές.

α) Σχάρα ατομικής παρατήρησης

β) Άτυπο κριτήριο αξιολόγησης (τεστ)

γ) Σταθμισμένα διαγνωστικά κριτήρια

Συνεχής (ή διαμορφωτική)

-Πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους με στόχο την αυτορρύθμιση, την αυτοσυνειδησία και την αυτονομία στη μάθηση.

-Διαπιστώνει ο εκπαιδευτικός την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών του μεθόδων.

Τεχνικές διαμορφωτικής αξιολόγησης :

Ημερολόγια παρατήρησης , σχέδια εργασίας ως μέσα αξιολόγησης, φάκελος εργασιών με αναθεωρημένες εργασίες , εννοιολογικοί χάρτες, εβδομαδιαία-μηνιαία κριτήρια αξιολόγησης (τεστ), ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης ή αυτοδιόρθωσης (ατομική του μαθητή), -ετεροδιόρθωσης (ομαδική των μαθητών), αξιολόγηση από τον εκπαιδευτικό

Εναλλακτικές

Η περιγραφική αξιολόγηση, η αξιολόγηση μέσω μιας αυθεντικής δημιουργίας του μαθητή, η αξιολόγηση μέσω του εκπαιδευτικού δράματος, η αξιολόγηση μέσω της γραφής κειμένων κ.ά

Τελική (ή αθροιστική)

-Διενεργείται σε 2 φάσεις, ενδιάμεση και τελική με βασικό στόχο την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που αποτέλεσαν στόχους για την τάξη που ολοκλήρωσαν οι μαθητές/τριες

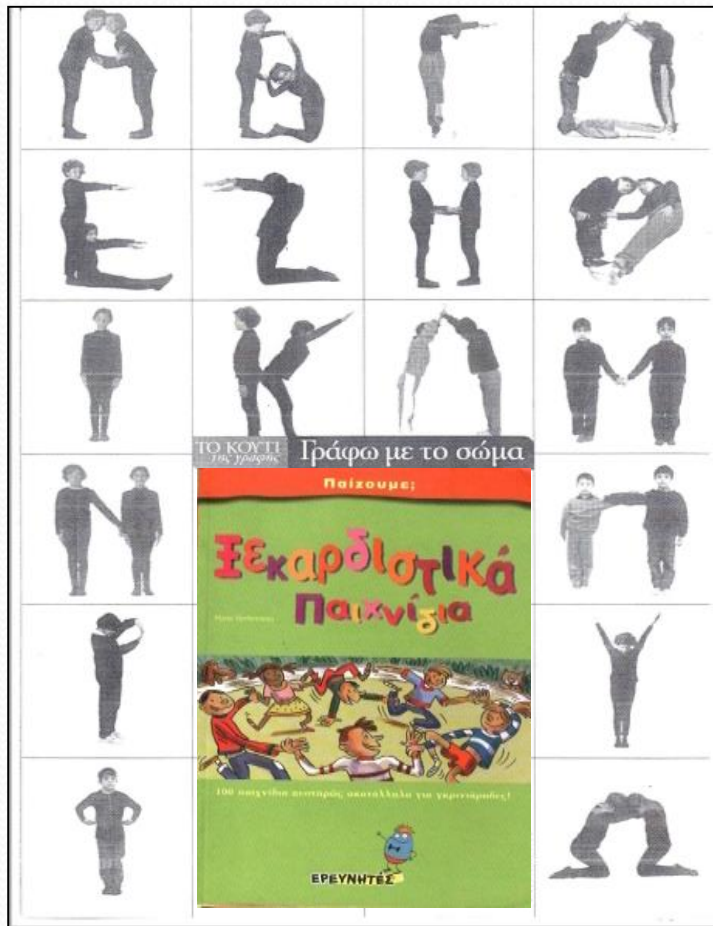
-Αποτύπωση συγκεντρωτικά της σχολικής πορείας του μαθητή καθ' όλο το έτος

-Εστίαση στην πρόοδο που έχει επιτύχει σε ατομικό επίπεδο σε σχέση με τους προκαθορισμένους διδακτικούς στόχους του γνωστικού αντικείμενου της Νεοελληνικής γλώσσας

-λαμβάνεται υπόψη η συνεχής/διαμορφωτική αξιολόγηση

Σημαντικό

Έμφαση στον συνεργατικό σχεδιασμό των διδασκαλιών από εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων- Διεπιστημονική-Διαθεματική προσέγγιση

- ✓ Γλώσσα και Εικαστική Τέχνη
- ✓ Ιστορία και Θεατρική Αγωγή
- ✓ Κίνηση και Μαθηματικά
- ✓ Φυσικά και ΤΠΕ
- ✓ Μουσική και Μελέτη Περιβάλλοντος
- ✓ Εργαστήρια δεξιοτήτων & ανάπτυξη διαμαθητικής συνεργασίας
- ✓ Λογοτεχνία, Κινηματογράφος και

III. Οργάνωση της διεξαγωγής και της αποτίμησης των διδασκαλιών

Υλοποίηση και αποτίμηση των (συν)διδασκαλιών: ο ρόλος του διαμοιρασμού και του αναστοχασμού

Πραγματοποίηση διδασκαλιών

Υλοποίηση και Αποτίμηση των διδασκαλιών:

Παράδειγμα αναστοχασμού κατά/μετά την παρατήρηση της (συν)διδασκαλίας:

- ❑ Οι ίδιες ή/και διαφορετικής ειδικότητας εκπαιδευτικοί-παρατηρητές των τριών διδασκαλιών ή συνδιδασκαλιών μπορούν, εάν επιθυμούν, να σημειώνουν σε φύλλο παρατήρησης παρατηρήσεις-απαντήσεις τους σε ερωτήσεις που θα εστιάζουν σε παιδαγωγικά θέματα της διδασκαλίας:
- ❖ Ποια κοινά στοιχεία διδασκαλίας διαπίστωσα, αν και είμαι διαφορετικής ειδικότητας/κλάδου;
- ❖ Ποια διδακτικά στοιχεία μου άρεσαν και θα ήθελα να αξιοποιήσω και εγώ στη διδασκαλία μου (ίδιου/διαφορετικού κλάδου, ίδιου/διαφορετικού γνωστικού αντικειμένου);
- ❖ Σε ποια σημεία θα έκανα διαφορετικές διδακτικές επιλογές (αν και ίδιου κλάδου);
- ❖ Ποιες στρατηγικές παιδαγωγικής διαχείρισης της τάξης θα ήθελα να χρησιμοποιήσω και εγώ στα μαθήματά μου/ή χρησιμοποιώ ήδη ως καλές πρακτικές;
- ❖ Οι διδακτικές/παιδαγωγικές αντιλήψεις μου επηρεάστηκαν από την παρακολούθηση της διδασκαλίας και αν ναι, σε τι ακριβώς; κοκ
- ➔ Οι ερωτήσεις και οι αντίστοιχες απαντήσεις στα φύλλα παρατήρησης μπορούν να αποτελέσουν άξονες συζήτησης μεταξύ των -διαφορετικού ή/και ίδιου κλάδου- εκπαιδευτικών της ομάδας στη συνάντηση αναστοχασμού που θα ακολουθήσει μετά την παρακολούθηση κάθε διδασκαλίας ή συνδιδασκαλίας

Υποστηρικτικά υλικά διδακτικού σχεδιασμού Ι

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

«Εργαλεία Σύγχρονης Προσέγγισης της
Διαφοροποιημένης Παιδαγωγικής»

Υποστηρικτικά υλικά διδακτικού σχεδιασμού II

- ✓ Ιστότοπος ‘Ψηφιακού Σχολείου’: Φωτόδεντρα και λοιπές υπηρεσίες <https://dschool.edu.gr/>
- ✓ Ιστότοπος ‘Πρωτέας’ για Διδασκαλία Γλώσσας: 2000 πλήρη γλωσσοδιδακτικά σενάρια <http://proteas.greek-language.gr/>
- ✓ Ιστότοπος ‘Αίσωπος’ για Διδασκαλία υπολοίπων μαθημάτων: 268 παρα/δειγματικά διδακτικά σενάρια <https://aesop.iiep.edu.gr/>
- ✓ Ιστότοπος ‘Προσαρμογές Αναλυτικών Προγραμμάτων για μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες’ http://users.sch.gr/christinakis/superedu/2015/09/06/prosarmoges_aps/
«Βρείτε το σύνολο του έργου “Προσαρμογές Αναλυτικών Προγραμμάτων για μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες” για το Νηπιαγωγείο, Δημοτικό και Γυμνάσιο που εκπονήθηκε το 2008 στα πλαίσια της πράξης “Αναλυτικά Προγράμματα Μαθησιακών Δυσκολιών – Ενημέρωση – Ευαισθητοποίηση” από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο του ΥΠΑΙΘ. Μπορούν να αξιοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς των Τμημάτων Ένταξης αλλά και από εκπαιδευτικούς της Γενικής Τάξης καθώς και των Ειδικών Σχολείων»
&
Ιστότοπος ‘Σχεδιάζω για όλους’: <https://prosvasimo.iiep.edu.gr/el/>
- ✓ Ιστότοπος με υλικά υποστήριξης διδασκαλιών σε πολυγλωσσικές/πολυπολιτισμικές τάξεις (ελληνική ως 2^η γλώσσα)
<http://iep.edu.gr/el/component/k2/content/50-ekpaidefsi-prosfygon>
<https://mefesi.pi.ac.cy/index.php/ekpedeutiko-yliko> κλπ

Αντί επιλόγου

- Ο σχεδιασμός της διδασκαλίας είναι προφανές ότι υπερβαίνει τη στενή οπτική μιας αντικειμενικής γνώσης που πρέπει να διδαχθεί και να μαθευτεί!

Καλά ταξίδια

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΜΑΡΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΑΣ-ΛΙΑΓΚΗΣ
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

